

СТАНОВИЩЕ

**на доц.дм Вержиния Боянова, СУ“Св.Кл.Охридски“,
член на научно жури в конкурс за присъждане на академична
длъжност „доцент“ по „Теория и методика на физическото
възпитание, спортната тренировка /вкл.методика на ЛФК“
област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление 7.4. Обществено здраве
за нуждите на катедра „Кинезитерапия и рехабилитация“,
обявен в ДВ, бр26 от 01.04.2016г.**

По обявения конкурс за доцент са постъпили документи само на един кандидат – гл.ас.д-р Людмила Кирилова Червенкова. От представените биографични данни, става ясно, че тя е завършила НСА „В.Левски“ през 1995г. първа специалност „Кинезитерапия“ и втора специалност “Физическо възпитание“, а през 2012г. придобива образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка /вкл. Методика на лечебната физкултура/. Понастоящем работи като главен асистент в НСА“В.Левски“ – гр.София.

Публикациите по обявения конкурс, /които не повтарят публикациите по конкурса за придобиване на научна степен „Доктор“/ са общо 33. От тях - 2 монографии, 1 учебно помагало /в съавторство/, 30 статии и доклади в различни специализирани списания, от които – 22 са на български език и 8 на чужд език / 7 - на английски език, 1 - на руски език/. Л.Червенкова има 10 участия в национални и 9 участия в международни научни конференции и конгреси.

От приложената справка са посочени 22 цитирания.

Преподаваните като лектор от гл.ас.д-р Л. Червенкова учебни дисциплини са - една в ОКС "Бакалавър" и една в ОКС "Магистър". Води упражнения и учебно-клинична практика по дисциплините: кинезитерапия при вътрешни болести, кинезитерапия в педиатрията и кинезитерапия в гериатрията. Тя е водила също упражнения и учебно-клинична практика по кинезитерапия при вътрешни болести на английски език пред студенти по кинезитерапия по програма „Еразъм“.

Има участие в 3 образователни проекта, от които 2 с международно участие, и 2 - научно-изследователски проекта.

Кандидатката е представила прецизно материалите по конкурса в следните тематични направления:

- *Кинезитерапия и физическа активност при лица със сърдечно-съдови заболявания и хипертония /1,2,3,9/*

В представената монография под № 1 в приложения списък прецизно и компетентно са открити ефектите на кардиологичната рехабилитация при пациенти с ИБС и е систематизирана много добре съвременната научна информация и различни практически подходи, относно методиката на кинезитерапия и приложението на физическа активност при пациенти с това социално значимо заболяване. Методиката е класифицирана според рисковия профил на пациентите, съответните фази на кардиологичната рехабилитация и при различните диагнози като стабилна стенокардия, остър коронарен синдром и др.. За първи път е създаден терминологичен речник и кратка осъвременена помощна информация специално за изучаващите и прилагащите кинезитерапия в кардиологията за базисни теми като класификация на интензивността на упражненията, последици от залежаването и др. Ценни са обобщено представените най-нови схващания за ползите от физическото упражняване на сърдечно-съдовата система, както и доказаните, но по-слабо познати механизми, чрез които физическите упражнения влияят цялостно върху здравето. Полезни са представените обобщено в световен мащаб най-актуални становища за същността, показанията и ползите на кардиологичната рехабилитация. Специално внимание е отделено на доказани, но недостатъчно използвани практически подходи, прилагани в кардиологичната рехабилитация за лечение на затлъстяването при кардиологични пациенти. Много полезни са представената актуална научна информация за влиянието на намалената физическа активност и ниският кардиореспираторен фитнес върху сърдечно-съдовото и метаболитното здраве и направените препоръки за съответно ниво на физическа активност при здрави лица за съхраняване на сърдечното здраве/1/. За първи път на

български език детайлно е представена методиката на кинезитерапията при сърдечна недостатъчност, както и обстойно е описана методиката на кинезитерапията при сърдечни трансплантации. Подробно с практическа насоченост е представена методиката на кинезитерапия в предоперативния и следоперативния период при сърдечно трансплантирани пациенти. /1,3/ Изключително ценни са в теоретико-емпиричен аспект резултатите от проведено от Л.Червенкова експериментално изследване за позитивните възможности и влияние на паневритмията върху доказани психични протективни и рискови фактори за сърдечно-съдови заболявания./9/, както и при превенция, профилактика и комплексно лечение на хипертоничната болест/2/.

-Кинезитерапия и физическа активност при спортисти с увреждания и в гериатрията /2,4,5,7,8,11,17,27/

Във връзка с ефективното социално включване и подобряване психическото състояние на спортисти с увреждания /състезатели по спортна стрелба/ е реализирана краткосрочна мултидисциплинарна интервенция /в колектив/, включваща процедури по кинезитерапия, тренировки по стрелба и психологически сесии; получените резултати могат да бъдат полезни при бъдеща работа с тази целева група./5,7,8/

Аргументирано са посочени и анализирани теоретични основания и научни изследвания, които разкриват същността на паневритмията като много добра практика за поддържане здравето на лица в напреднала и старческа възраст и нейната превантивна роля при загуба на мускулната им сила и равновесни възможности./2,4,11,17,27/

Кинезитерапия и физическа активност в педиатрията, при нервно-психични нарушения/заболявания, както и при профилактика и ранно лечение на заболявания и подобряване на човешкото здраве и развитие

Адаптиран и приложен в български условия е нов, непопулярен подход за лечение на сколиози /SEAS/ при деца в начална училищна възраст, който доказва неговото приложение и ефективност и в този възрастов период, както и неговата роля за подобряване статичната мускулна сила на торса и качеството на стойката при децата/10,12/.

Получените от Л.Червенкова резултати, относно влиянието на паневритмията за значимо намаляване на депресивни симптоми, тревожност и стрес и подобряване цялостното здраве, качеството на живот и социалното благополучие на практикуващите лица от различни възрастови групи доказва нейната уникалност,

неповторимост, необходимост и социална значимост.
/2,4,11,13,14,15,16,19,21,22,23,30,31/

-ефективни инструменти за изследвания в областта на: психология на личността; позитивната, клиничната, спортната и здравната психология.

Представени и адаптирани на български език са 5 скали – Скалата ER 89 на Block & Kremen за измерване на *его-резилиентност*, Скала за изследване на *устойчивостта на стрес*, Скала за изследване на *осъзнатостта*, Скала за изследване на *въдъхновението* и Скала за изследване на *надеждата*, които определено обогатяват теоретико-емпиричното познание в сферата на клиничната психология, социалната медицина и клиничната социална работа./28,29,32,33/.

Цялостната научна и публикационна дейност на гл.ас.д-р Л.Червенкова е насочена главно към спецификата на обявения конкурс.

Заклучение: Преподавателската и научно-изследователската дейност, професионален опит и признание на кандидата ми дават основание да изразя своето положително становище и препоръчвам на членовете на научното жури да бъде избрана гл.ас.д-р Людмила Кирилова Червенкова за „**доцент**” по професионално направление 7.4. Обществено здраве за нуждите на катедра „Кинезитерапия и рехабилитация“, обявен в ДВ, бр26 от 01.04.2016г.

Изготвил становището:

доц.д-р Вержиния Боянова

07.07.2016г.